Poznámky k Adolfu Loosovi

Leden 2021

Na počátku 70. let 20. století jsem pracoval ve Vídni pro dvě architektonické společnosti. Seznámil jsem se tehdy velmi dobře s tzv. *Looshaus,* protože jsem kolem něj procházel dvakrát denně na cestě do práce a z práce.

Fakulty architektury, které jsem navštěvoval v USA, se nezabývaly rakouskými modernisty. Před příjezdem do Vídně jsem stěží znal práce Wagnera, Hoffmana a dalších secesních autorů. Jejich budovy jsem si oblíbil, a stále je mám rád, ale ještě více mám v oblibě vážnost budov Adolfa Loose, zbavených ornamentu, a přitom tak krásných.

Během války ve Vietnamu, v čase vřav a nepokojů, se zdálo důležité přijmout strohý přístup k architektuře a designu, odrážet temnější postoje, které nemohly tlumočit dekorativní květinové vzory, dokonce ani malé zdobné prvky. *Looshaus* má onu střízlivost a vážnost.

Pro mne je práce raných rakouských a českých modernistických architektů rafinovanější a přitažlivější než práce francouzských a švýcarských modernistů, kteří nastoupili o dekádu až dvě později. Ti jsou sice nepochybně „modernističtí“, ale nenajdete ani jeden prvek fasády *Looshaus* nebo detail Café Museum, který by nebyl pečlivě promyšlen — v tom můžete spatřovat kořeny rakousko-uherské tradice designu.

V Paříži, která je nyní mým domovem, je stále inspirací nádherný dům Tristana Tzary — mistrovské dílo kompozice a pečlivosti, úchvatné využití plánování prostoru a různorodých materiálů, s impozantní, a přitom přívětivou přítomností ve městě.

Říká se, že Loos byl silně ovlivněn třemi roky, které strávil v Americe jako mladý muž, a že „dobře znal“ práci Louise Sullivana. Možná ano, a možná nalezneme paralely, stylisticky a pragmaticky vzato. Pro mne ale Loos zůstává naprosto originálním talentem, s inteligencí a dovednostmi, které vynikají o více než století později.

THOMAS VONIER FAIA RIBA
Předseda, UIA / Mezinárodní svaz architektů

Mezinárodní svaz architektů (UIA) je nevládní organizace se sídlem v Paříži. Byl založen v roce 1948. Jedná se o jedinou organizaci zastupující 3,2 mil. světových architektů. UIA má tři hlavní účely: *sjednocovat* celosvětově architekty, *ovlivňovat* veřejnou politiku v oblasti stavebnictví a *rozvíjet* architekturu jako službu společnosti. Na celosvětovém kongresu v Soulu v roce 2017 UIA zvolila svým předsedou Thomase Voniera, architekta se sídlem v Paříži a Washingtonu DC.